

Bilag 1

Central myndighedsmodel

December 2019

– sagsforløb for seniorpension

Central myndighed i statsligt regi modtager ansøgning, foretager arbejdsevnevurdering og træffer afgørelse om seniorpension

Modellen indebærer, at:

- Den centrale myndighed og kommunen vejleder om seniorpension
- Den centrale myndighed modtager ansøgning om seniorpension
- Den centrale myndighed afklarer om borgeren opfylder de objektive kriterier for seniorpension vedr. alder, statsborgerskab og bopæl
- Den centrale myndighed har som udgangspunkt ansvaret for at afklare om borgeren opfylder kriteriet vedr. langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet, men kan anmode kommunerne om at bidrage til de skønsmæssige vurderinger.
- Kommunerne foretager sagsoplysning vedr. seneste job, helbred og arbejdsevne.
- Den centrale myndighed modtager den oplyste sag fra kommunen og foretager vurdering af arbejdsevnen i forhold til borgerens seneste job.
- Den centrale myndighed træffer afgørelse om seniorpension.

I nedenstående afsnit beskrives modellen mere indgående. For hvert sagsskridt gennemgås organisering og rollefordeling i administrationsprocessen af sager om seniorpension.

1. Vejledning af borgere i målgruppen

Både den centrale myndighed og kommunen yder vejledning om seniorpension. Vejledningen kan gives både før ansøgningen, ved ansøgningen, under ansøgningsforløbet og ved afgørelsen. Kommunen yder desuden generel vejledning til borgeren om muligheder for støtte, fx fleksjob, sporskifte, hjælpemidler og andre støttmuligheder og ordninger, som kan hjælpe til at fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Den centrale myndighed og kommunen kan kontaktes telefonisk og sikrer desuden, at vejledning om seniorpension findes digitalt på hhv. borger.dk og på kommunens hjemmeside. Borgeren kan endvidere få vejledning af kommunen ved fremmøde i kommunen.

2. Ansøgning om seniorpension

Borgeren ansøger om seniorpension digitalt hos den centrale myndighed. I den forbindelse har borgeren mulighed for at vedlægge relevante oplysninger om f.eks. helbred eller seneste job.

Hvis borgeren ønsker det, kan borgeren kontakte sin kommune og få hjælp til at ansøge digitalt hos den centrale myndighed. Alternativt kan borgeren ringe til den centrale myndighed og få vejledning om, hvordan man ansøger om seniorpension.

Den centrale myndighed modtager og kvitterer for ansøgningen.

3. Afklaring af de objektive kriterier

Det skal herefter vurderes, om borgeren har ret til ydelser efter lov om social pension (statsborgerskab/bopæl) og om borgeren opfylder de objektive kriterier for tilkendelse af seniorpension, dvs. alder og langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet. Afklaringen bør i vid udstrækning være automatiseret og foregå ved opslag i CPR- og ATP-registrene.

Den centrale myndighed afklarer om borgeren opfylder de objektive kriterier vedr. alder, statsborgerskab og bopæl.

Den centrale myndighed er som udgangspunkt også ansvarlig for at afklare, om borgeren opfylder kravet om langvarig arbejdsmarkedstilknytning.

Afklaring af langvarig arbejdsmarkedstilknytning kan kategoriseres på tre måder:

- a. Arbejdsmarkedstilknytningen kan dokumenteres via registeroplysninger
- b. Arbejdsmarkedstilknytning kan dokumenteres via registeroplysninger og dokumentation, som borgeren har vedlagt ansøgningen.
- c. Arbejdsmarkedstilknytningen kan ikke dokumenteres alene via registeroplysninger og medsendte oplysninger fra borgeren.

Ad. punkt a

Den centrale myndighed afklarer om kravet om langvarig arbejdsmarkedstilknytningen er opfyldt.

Ad. punkt b

Den centrale myndighed afklarer om kravet om langvarig arbejdsmarkedstilknytningen er opfyldt. Ved tvivlstilfælde anmoder den centrale myndighed kommunen om at afklare borgerens arbejdsmarkedstilknytning.

Ad. punkt c

I de tilfælde, hvor den centrale myndighed ikke kan dokumentere en langvarig arbejdsmarkedstilknytning via registeroplysninger og medsendte oplysninger fra borgeren, anmoder den centrale myndighed kommunen om at afklare og dokumentere borgerens arbejdsmarkedstilknytning.

Ved tvivlsspørgsmål indhentes yderligere oplysninger fra borgeren. Hvis borgeren eksempelvis har haft 20-25 års beskæftigelse, deltidsbeskæftigelse eller beskæftigelse, der ikke fremgår af ATP, skal der foretages et skøn baseret på en konkret individuel vurdering. I dette tilfælde afklarer kommunen spørgsmålene sammen med borger.

Hvis de objektive kriterier ikke er opfyldt, giver den centrale myndighed afslag på ansøgningen. Ved afslag kan den centrale myndighed henvise til kommunen for vejledning om andre muligheder for støtte og evt. hjælpe med at formidle kontakten til kommunen.

4. Sagsoplysning, herunder beskrivelse af borgerens seneste job, arbejdsevne og helbred

Hvis borgeren er i målgruppen for seniorpension, afklarer kommunen inden for 3 måneder om øvrige betingelser for seniorpension er opfyldt, herunder dokumentation af helbred i forhold til seneste job og beskrivelse af seneste job samt arbejdsevne i seneste job. Borgerens sag skal samlet set afklares inden for 6 måneder.

I de tilfælde, hvor borgeren allerede har en sag ved kommunen, skal kommunen anvende de oplysninger fra sagen, herunder helbredsoplysninger, som er relevante.

Hvis der mangler oplysninger, eks. fordi borgeren ikke har en sag i kommunen i forvejen og borgeren ikke selv har levereret oplysningerne, indhenter kommunen yderligere oplysninger dels fra borgeren dels fra seneste arbejdsgiver.

Hvis kommunen har behov for sundhedsfaglig rådgivning fx om, hvorvidt der er behov for yderligere helbredsoplysninger, anmoder kommunen om sundhedsfaglig rådgivning fra regionens kliniske funktion.

Kræves der yderligere helbredsmæssige oplysninger indhentes disse hos borgerens praktiserende læge eller regionens kliniske funktion i form af en lægeattest. Ved tolkning af helbredsoplysningers betydning for arbejdsevnen, fx i forhold til arbejdsfunktioner i seneste job og fysiske og psykiske barrierer, kan regionens kliniske funktion inddrages.

Det er et afgørende element i oplysningen og behandlingen af sagen, at det sker i dialog med borger. Der kan i en række sager være brug for personlig kontakt med borger gennem et møde mellem borger og sagsbehandler i kommunen. I andre tilfælde vil det være nok med telefonisk og/eller skriftlig kontakt.

Den centrale myndighed modtager den oplyste sag fra kommunen, som også sender en kopi til borgeren.

For at sikre en så ensartet administration af seniorpension på tværs af landet vil der skulle være klare retningslinjer og kvalitetskrav til kommunernes sagsoplysning.

5. Vurdering af borgerens arbejdsevne

Den centrale myndighed foretager en vurdering af arbejdsevnen, herunder om borgerens arbejdsevne er over eller under 15 timer om ugen i forhold til seneste job. Der skal i den samlede vurdering lægges særlig vægt på helbredsmæssige oplysninger.

Ved vurderingen af en borgers arbejdsevne i forhold til seneste job, er det nødvendigt at foretage en helhedsvurdering af borgerens samlede ressourcer, kompetencer og barrierer. Helbredsoplysninger vil sjældent i sig selv være tilstrækkelige til at vurdere en borgers arbejdsevne i forhold til seneste job retvisende, idet andre forhold, herunder sociale, også er væsentlige for, om borgerens arbejdsevne er over eller under 15 timer om ugen.

Helhedsvurderingen foretages på baggrund af en række oplysninger, der til sammen danner grundlag for en samlet vurdering af borgerens ressourcer og barrierer i forhold til arbejdsmarkedet.

I sager om seniorpension vil der i vurdering af, om borgeren har en arbejdsevne på over eller under 15 timer om ugen i forhold til seneste job skulle lægges vægt på følgende oplysninger:

- Oplysninger om borgerens seneste job, herunder en beskrivelse af, hvilke funktioner borgeren varetager/har varetaget i jobbet. I det omfang, der har været gennemført fastholdende tiltag, herunder særlige hensyn og skånebehov, skal disse oplysninger også indgå.
- Oplysninger om borgerens helbredsmæssige situation i form af helbredsmæssige dokumentation, der er relevant for vurderingen af borgerens arbejdsevne i forhold til seneste job. I sager, hvor borgeren forud for ansøgningen om seniorpension har modtaget en ydelse og/eller en indsats fra kommunen, vil de relevante helbredsoplysninger, der foreligger i kommunen, kunne indgå i sagen. I andre sager kan borgeren selv have fremsendt relevante helbredsoplysninger, ligesom der i sager vil være behov for at indhente helbredsoplysninger.
- Oplysninger om borgerens eventuelle øvrige udfordringer af betydning for arbejdsevnen.
- En beskrivelse og dokumentation af den forudgående indsats, som borgeren har modtaget inden for beskæftigelses-, social- og sundhedsområdet, der har betydning for vurderingen af borgerens arbejdsevne i forhold til seneste job, herunder en status på afsluttede indsatser.

6. Afgørelser om seniorpension

Den centrale myndighed træffer afgørelse om tilkendelse af seniorpension på baggrund af sagens samlede oplysninger, herunder borgerens oplysninger.

Hvis den centrale myndighed vurderer, at grundlaget for arbejdsevnevurderingen er mangelfuldt, eller har andre tvivlsspørgsmål, kan den centrale myndighed selv indhente yderligere oplysninger eller anmode kommunen om at tilvejebringe dem. I det omfang det er nødvendigt indhenter den centrale myndighed eller kommunen supplerende oplysninger fra borgeren, borgerens arbejdsgiver, borgerens praktiserende læge eller regionens kliniske funktion.

Den centrale myndighed kan også kontakte regionens kliniske funktion for at få sundhedsfaglig rådgivning om f.eks. tolkning af helbredsoplysningerne i sagerne.

Den centrale myndighed har mulighed for at indkalde borgeren til et møde eller kontakte borgeren skriftligt og telefonisk, efter behov. Det stiller særlige krav til myndighedskonstruktionen, hvis borgerne generelt skal have mulighed for at deltage i møder, fx i forbindelse med at den centrale myndighed træffer afgørelsen om seniorpension.

7. Udbetaling af seniorpension

Udbetaling Danmark foretager beregning og udbetaling af seniorpensionen efter reglerne i lov om social pension - svarende til reglerne om beregning og udbetaling af førtidspension.

8. Anke

Afgørelser om seniorpension kan påklages til Ankestyrelsen. Hvis en borger ønsker at klage over en afgørelse om afslag på seniorpension, sendes klagen til den centrale myndighed. Myndigheden revurderer afgørelsen, og hvis myndigheden ikke kan give borgeren medhold i klagen, skal den centrale myndighed sende klagen videre til Ankestyrelsen. Borgeren kan også klage over Udbetaling Danmarks afgørelser om beregning og udbetaling, hvor der gælder samme procedure som ovenfor.

Disse regler følger reglerne om anke for førtidspension, som beskrevet i lov om social pension.